

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uniwersytetu Opolskiego o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku wiedza o teatrze i filmie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WKS.8014.23.2021.3.AZ

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku wiedza o teatrze i filmie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Koncepcja kształcenia nie odpowiada praktycznemu profilowi studiów.
Koncepcja kształcenia zakłada wyposażenie absolwenta w szczegółową wiedzę z zakresu teatru i filmu w połączeniu z wykształceniem animatora życia kulturalnego, dziennikarza czy menadżera. Wnioskodawca nie precyzuje bliżej do jakich konkretnych zawodów ma przygotowywać kierunek o profilu praktycznym, wskazuje jedynie miejsca ewentualnego zatrudnienia absolwentów, np. konsultant w instytucjach teatru i filmu, ale nie wskazuje czy ma to być konsultant ds. literackich, edukacyjnych czy finansowych. Cele kształcenia podane we wniosku Uczelni w przeważającej mierze odnoszą się do wiedzy, jaką ma zdobyć student, a w niewielkim tylko stopniu do praktycznego jej zastosowania i zdobytych umiejętności. Są to jedynie: stosowanie przepisów prawa dotyczących instytucji kultury; posiadanie umiejętności warsztatowych do realizacji własnych projektów artystycznych; umiejętność korzystania z urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Żaden z tych celów nie odnosi się do dyscypliny nauki do sztuce, do której kierunek został przyporządkowany jako do dyscypliny wiodącej. W pozostałych 10 celach kształcenia uwzględniana jest wyłącznie wiedza, jaką ma zdobyć absolwent bez jej aplikacyjnego charakteru.
2. Efekty uczenia się nie odpowiadają charakterystykom Polskiej Ramy Kwalifikacji i nie są zgodne z profilem praktycznym studiów.
Założone dla kierunku ogólne efekty uczenia się oraz efekty określone dla poszczególnych zajęć nie uwzględniają zastosowania praktycznego wiedzy w dyscyplinie naukowej nauki o sztuce w działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów oraz nie są zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej właściwej dla kierunku, w tym nie uwzględniają umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych w tej działalności zawodowej. Ponadto w licznych efektach uczenia się powiązanych z charakterystyką PRK o kodzie P6S_WG, która odnosi się do dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne kierunku, a więc do tych, do których kierunek został

przyporządkowany, znajdują się odwołania do niewymienianych z nazwy dyscyplin naukowych w dziedzinie nauk humanistycznych i wskazanych eksplicytnie psychologię i filozofię, do których kierunek nie jest przyporządkowany, a które stanowią właściwy dla charakterystyki P6S_WK kontekst dla dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Efekty uczenia się nie odnoszą się do wiedzy i umiejętności i kompetencji społecznych właściwych do wykształcenia animatora życia kulturalnego, dziennikarza czy menadżera, gdyż zostały one ujęte ogólnie w WTF_U19 „posiada umiejętności pozwalające na podjęcie pracy w instytucjach kultury lub mass-mediach”. W efektach uczenia się występują także niespójności terminologiczne, których przykładem jest efekt WTF_06 „Ma zaawansowaną wiedzę o powiązaniach wiedzy o teatrze i filmie z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami nauk humanistycznych (zwłaszcza naukami o sztuce)”, w efekcie tym z zakresu nauk o sztuce wyłącza się wiedzę o teatrze i filmie, która jest przedmiotem tych nauk. Niektóre ogólne efekty uczenia się są nazbyt rozbudowane obejmując opis niepowiązanych ze sobą kompetencji, co utrudnia weryfikację ich osiągnięcia, np. WTF_W18 „zna pojęcia i główne etapy rozwoju mediów masowych, ich klasyfikację oraz typologię w zaawansowanym stopniu; posiada zaawansowaną wiedzę na temat sposobów prezentacji tematyki teatralnej i filmowej w różnorodnych przekazach medialnych”.

3. Dla kierunku nie założono szczegółowych efektów uczenia się odpowiadających zakresowi ujętych w harmonogramie realizacji programu studiów zajęć.
Nie zostały opracowane wywiedzione z ogólnych założonych dla kierunku efektów uczenia się efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć, do których przeniesiono wybrane ogólne efekty uczenia się. Uniemożliwia to zbudowanie systemu weryfikacji efektów uczenia się, ponieważ zaliczenie pierwszych zajęć, do których został przypisany dany efekt ogólny oznacza, że został on osiągnięty i nie powinien być powtarzany w przypadku innych zajęć. Jednocześnie efekty te w odniesieniu do pojedynczych zajęć są sformułowane zbyt szeroko i nie jest możliwe, by studenci osiągnęli je w czasie przewidzianym na te zajęcia i by zweryfikowano ich osiągnięcie. Np. do zajęć *wstęp do wiedzy o teatrze* (wykład, 15 godz.) przyporządkowano z zakresu wiedzy następujące ogólne efekty uczenia się: „ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu teatrologii i filmoznawstwa wśród nauk humanistycznych oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej”; „zna terminologię w zaawansowanym stopniu z zakresu wiedzy o teatrze i filmie oraz pokrewnych dyscyplin humanistycznych, a także posiada ogólną wiedzę z zakresu nauk humanistycznych”, co jest niewłaściwe, gdyż zajęcia nie obejmują problematyki filmowej.
4. Treści programowe nie są zgodne z koncepcją kształcenia, praktycznym profilem studiów i nie umożliwiają osiągnięcia przez wszystkich studentów założonych dla kierunku ogólnych efektów uczenia się.
Zdecydowana większość zajęć przewidzianych w programie studiów ma charakter teoretyczny, bez uwzględnienia zastosowań wiedzy w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek w działalności zawodowej, zwłaszcza w odniesieniu do dyscypliny nauki o sztuce. Treści programowe nie obejmują przygotowania do wskazanego w koncepcji kształcenia pełnienia przez absolwentów kierunku roli animatora życia kulturalnego, koncentrując się na dwóch ścieżkach programowych: *dziennikarskiej* i *menadżerskiej*. Przy czym układ treści programowych mimo formalnie pełnego pokrycia

w macierzy efektów uczenia się nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów wszystkich założonych dla kierunku ogólnych efektów uczenia się, ponieważ np. studenci wybierający ścieżkę *menadżerską* nie osiągną w pełni efektu WTF_W18 „zna pojęcia i główne etapy rozwoju mediów masowych, ich klasyfikację oraz typologię w zaawansowanym stopniu; posiada zaawansowaną wiedzę na temat sposobów prezentacji tematyki teatralnej i filmowej w różnorodnych przekazach medialnych”. Jednocześnie efekty uczenia się przypisane do poszczególnych zajęć w kartach zajęć nie odpowiadają dystrybucji efektów w macierzy, co skutkuje tym, że studenci osiągają wybrane efekty uczenia się spośród efektów w tej macierzy wskazanych.

5. Oszacowanie punktami ECTS poszczególnych zajęć nie odpowiada średniemu nakładowi pracy, który student powinien poświęcić na osiągnięcie założonych dla tych zajęć efektów uczenia się i wykonania zadań objętych ich programem.
Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych zajęć jest w wielu wypadkach niewłaściwie oszacowana. Np. w przypadku zajęć *muzyka i teatr* oraz *muzyka i film* w wymiarze 30 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów przypisano 2 ECTS, przeznaczając 1 ECTS na tzw. pracę wysłaną studenta, w ramach której 15 godzin to czas przeznaczony na przygotowanie się do zajęć i 10 do egzaminu. Jednocześnie wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć literatura liczy 28 publikacji, w większości książkowych, których pełna lektura nie jest możliwa w przewidzianym na pracę własną czasie.
6. W grupie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne znajdują się zajęcia, które nie spełniają wymagań określonych w przepisach prawa.
Program studiów formalnie obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, którym przypisano 103 punkty ECTS. Nie wszystkie zajęcia spełniają wymagania określone w § 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661), ponieważ nie są prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie właściwych dla tej działalności czynności praktycznych przez studentów. Do tej grupy nie można zaliczyć m.in. zajęć: *język obcy* (7 ECTS), *technologia informacyjna* (2 ECTS), *muzyka i teatr* (2 ECTS), *muzyka i film* (2 ECTS), *rodzaje i gatunki filmowe* (2 ECTS), *analiza dramatu* (2 ECTS), *opis przedstawienia teatralnego* (2 ECTS). Np. zajęcia *muzyka i teatr* mają przekazać studentom wiedzę na temat kompozycji muzycznych w przedstawieniach teatralnych, a ich praktyczny wymiar ma polegać na „praktycznym poznaniu dzieł muzycznych w teatrze i ich twórców”, czyli na oglądaniu przedstawień lub ich zapisów, lecz nie dostarcza to studentom praktycznych umiejętności zawodowych. Podobnie jest w przypadku zajęć *muzyka i film*, *rodzaje i gatunki filmowe*, *analiza dramatu*, *opis przedstawienia teatralnego*, w których wymiar praktyczny odnosi się do badawczego zastosowania zdobytej wiedzy, a nie do działania w sferze praktycznej i przygotowania do wykonywania konkretnego zawodu. Wyłączenie wyżej wymienionych zajęć z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne skutkuje niespełnieniem wymagań w zakresie przypisanej tej grupie minimalnej liczby punktów ECTS.
7. Zasady realizacji praktyk zawodowych nie zapewniają ich prawidłowego przebiegu.

Na kierunku przewidziane zostały praktyki w wymiarze 960 godzin dydaktycznych i 32 ECTS całkowitego nakładu pracy studenta, z czego tylko połowa przewidziana jest jako zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem studentów i nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, a więc planowany faktyczny czas spędzony w zakładzie pracy wynosi 480 godzin dydaktycznych, co nie odpowiada sześciomiesięcznej praktyce zawodowej. Jednocześnie program praktyk nie przewiduje czynności wykonywanych przez studenta w czasie pracy własnej uzasadniających jej wymiar w liczbie 480 godzin.

Praktyki realizowane są w kilku etapach przypadających na kolejne semestry: jako praktyki zawodowe wdrożeniowe, praktyki zawodowe i praktyka zawodowa dyplomowa. Dla poszczególnych rodzajów i etapów praktyk nie przewidziano specyficznych efektów uczenia się i umożliwiających ich osiągnięcie treści programowych. Praktyki nie są także sprofilowane dla poszczególnych ścieżek zawodowych. Efekty uczenia się zostały określone zbiorczo dla wszystkich rodzajów praktyk i stanowią one powtórzenie wybranych ogólnych założonych dla kierunku efektów uczenia się. Jednocześnie zgodnie z zasadami realizacji praktyk każdorazowo koordynator praktyk wraz ze studentem ma dokonywać wyboru efektów uczenia dotyczących wiedzy/umiejętności/kompetencji społecznych, które student podejmuje się realizować w czasie podjętej praktyki. Tak więc studenci realizujący ten sam rodzaj praktyki na tym samym etapie będą osiągać inne efekty uczenia się, a jednocześnie system organizacji praktyk nie gwarantuje, że osiągną wszystkie efekty uczenia się, które zbiorczo dla praktyk zostały założone. Do tego system weryfikacji efektów uczenia się, zgodnie z wypełnianym przez pracodawcę *Zaświadczeniem odbytej praktyki* wymusza ocenę przez opiekuna praktyki w zakładzie pracy osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się założonych dla praktyk, a nie tylko wybranych dla poszczególnych studentów na danym etapie praktyki.

8. Kryteria rekrutacji nie zapewniają kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się. Od kandydatów na studia wymagana jest matura z obowiązkową oceną z języka polskiego i drugiego dowolnego przedmiotu. Oczekiwane jest także zainteresowanie kulturą i sztuką, zwłaszcza teatrem i filmem, preferowane jest wcześniejsze ukończenie warsztatów lub kursów z tego zakresu, albo przynajmniej gotowość podejmowania takich działań. jednocześnie zasady kwalifikacji na studia nie obejmują sprawdzenia przygotowania muzycznego lub przynajmniej uzdolnień w tym zakresie, podczas gdy szereg zajęć opiera się na takich umiejętnościach i przewiduje np. praktykę wokalną (np. *warsztat artystyczny musicalowy, operetkowo/operowy, interpretacja piosenki aktorskiej*).
9. Nie zostały przyjęte zasady dyplomowania, uwzględniające specyfikę praktycznego profilu studiów oraz określające merytoryczne kryteria, które powinny spełniać prace dyplomowe. Proces dyplomowania obejmuje seminarium licencjackie, przygotowanie pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Przewidziane są dwa seminaria licencjackie: *teatrologiczne* i *filmoznawcze*. Oznacza to, że seminarium nie uwzględnia specjalności modułowej wybranej przez studenta: *dziennikarskiej* lub *menadżerskiej*. Praca dyplomowa ma mieć charakter badawczy, przy czym nie zakłada się aplikacyjnego charakteru badań i nie służy ona sprawdzeniu praktycznych umiejętności zawodowych. W lekturach do seminarium przewidziano poradniki do pisania prac magisterskich, w tym jeden dotyczący

prac magisterskich z zakresu nauk teologicznych, co nie jest zgodne z poziomem studiów oraz dyscyplinami, do których kierunek został przyporządkowany.

10. Nie została zapewniona prawidłowa obsada wszystkich zajęć.

Proponowana kadra do prowadzenia zajęć na kierunku wiedza o teatrze i filmie obejmuje 13 nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni oraz 9 osób spoza uczelni, które będą zatrudnione w ramach odrębnych umów. Wśród nauczycieli akademickich jest to 6 osób z tytułem naukowym profesora lub stopniem doktora habilitowanego, 4 osoby ze stopniem doktora i 3 osoby z tytułem zawodowym magistra. Osoby spoza Uczelni posiadają praktyczne doświadczenie zawodowe odpowiadające zakresowi powierzonych im zajęć. Potencjał kadrowy uczelni umożliwia prowadzenie kierunku, ale mimo to nie uniknięto nieprawidłowej obsady wymienionych w załączniku pojedynczych zajęć.

11. Nie jest zapewniona infrastruktura umożliwiająca prowadzenie części zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

We wniosku nie podano informacji o warunkach, w jakich będą się odbywać zajęcia wymagające specjalistycznych urządzeń, oprogramowania i pomieszczeń, np. pracownia fotograficzna lub studio dźwiękowe, przewidziane w ramach warsztatów artystycznych lub montażu audio/wideo, podstaw fotografii.

12. Zasady i procedury związane z projektowaniem i doskonaleniem programów przyjęte w ramach uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia są nieskuteczne.

Przyjęte w Uczelni systemowe działania związane z projektowaniem programu studiów, choć uwzględniają zasady jego zatwierdzania i są oparte na wynikach analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, w odniesieniu do ocenianego kierunku w świetle wyżej sformułowanych zarzutów okazały się nieskuteczne.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Opolskiego

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek